

SYLABUS

1.	Nazwa przedmiotu	Fizjoterapia Kliniczna w Chorobach Narządów Wewnętrznych
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	WYDZIAŁ FIZJOTERAPII , Katedra Podstaw Fizjoterapii Klinicznej, Zakład Fizjoterapii w Chorobach Narządów Wewnętrznych
3.	Nazwa kierunku	Fizjoterapia
4.	Język przedmiotu	Język polski
5.	Grupa treści kształcenia, w ramach której przedmiot jest realizowany	grupa treści kierunkowych
6.	Rok studiów, semestr	stacjonarne pierwszego stopnia II – III/ 3, 4, 5, 6 niestacjonarne pierwszego stopnia II – III/ 3, 4, 5, 6
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr hab. Zbigniew Nowak prof. nadzw. AWF dr n.k.f. Grażyna Osiadło dr n.k.f. Michał Plewa mgr Anna Płoska mgr Leszek Naziemiec mgr Agnieszka Opala-Berdzik mgr Dominika Narloch mgr Małgorzata Engelmann
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot	dr hab. Zbigniew Nowak prof. nadzw. AWF dr n.k.f. Grażyna Osiadło dr n.k.f. Michał Plewa
9.	Formuła przedmiotu	Wykłady, ćwiczenia
10.	Wymagania wstępne	Przedmioty wprowadzające: anatomia prawidłowa człowieka, fizjologia i patofizjologia, kinezyterapia, fizykoterapia i podstawy fizjoterapii klinicznej. Wymagane wiadomości: z zakresu anatomii, fizjologii i patologii układów: sercowo-naczyniowego, oddechowego, wydzielania wewnętrznego i nerwowego. Umiejętności: przeprowadzanie podstawowych badań diagnostycznych w omawianych schorzeniach i interpretacja ich wyników, poprawne wykonywanie ćwiczeń biernych i czynnych z uwzględnieniem przeciwwskazań oraz wykorzystanie elementów metod fizjoterapeutycznych w pracy z pacjentem, poprawne wykonywanie zabiegów fizykoterapeutycznych w wybranych jednostkach chorobowych.
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne: wykłady 60 godzin, ćwiczenia 180 godzin Studia niestacjonarne: wykłady 50 godzin, ćwiczenia 100 godzin.
12.	Liczba punktów ECTS przypisana przedmiotowi	13
13.	Założenia i cele przedmiotu	Przyswojenie podstawowych wiadomości niezbędnych do leczenia fizjoterapeutycznego w chorobach narządów wewnętrznych Fizjoterapia osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży ze schorzeniami (nie dotyczącymi aparatu ruchu) w kardiologii, pulmonologii, geriatrii i psychiatrii, chirurgii, ginekologii i położnictwie, pediatrii oraz onkologii i medycynie paliatywnej. Fizjoterapia w całoksztalcie leczenia chorego. Dobieranie zabiegów fizjoterapeutycznych i metod fizjoterapii stosownie do rozpoznania klinicznego, okresu choroby i funkcjonalnego stanu chorego. Profilaktyka zmian wtórnych. Usprawnianie, sterowanie

		kompensacją i postępowanie adaptacyjne w różnych jednostkach chorobowych. Kontrolowanie wyników rehabilitacji. Prowadzenie odpowiedniej dokumentacji
14.	Metody dydaktyczne	wykład: prezentacja multimedialna, pokaz, ćwiczenia: metoda pokazu, omówienie i demonstracja ćwiczeń; metoda laboratoryjna – wykonywanie przez studentów badania pacjenta oraz ćwiczeń usprawniających; metody dyskusyjne, burza mózgów.
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu.	Poszczególne przedmioty wchodzące w skład Fizjoterapii Klinicznej w Chorobach Narządów Wewnętrznych kończą się uzyskaniem zaliczenia w formie pisemnej lub ustnej (1 ETCS) na ocenę co najmniej dostateczną gwarantującą dopuszczenie do pisemnego egzaminu końcowego w semestrze 6 (2 ECTS). Warunkiem dopuszczenia do zaliczenia przedmiotu jest obecność na wszystkich ćwiczeniach.
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	<p>TREŚCI MERYTORYCZNE WYKŁADÓW</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pacjent z niewydolnością oddechową częściową lub kompletną – rehabilitacja pulmonologiczna 2. Przewlekła obturacyjna choroba płuc – podstawy kliniczne i fizjoterapia 3. Astma oskrzelowa - podstawy kliniczne i fizjoterapia 4. Choroby restrykcyjne płuc. Serce płucne. 5. Zespół bezdechu we śnie i towarzyszące mu powikłania. 6. Mukowiscydoza – specyfika fizjoterapii. 7. Badanie pacjenta dla potrzeb fizjoterapii oddechowej. 8. Badania czynnościowe w pulmonologii 9. Stymulacja układu oddechowego u dzieci z mózgowym porażeniem. 10. Wysiłek fizyczny w chorobach układu oddechowego 11. Choroba niedokrwienna i zawał serca. 12. Postępowanie fizjoterapeutyczne z chorym po zawale mięśnia sercowego w I etapie rehabilitacji. 13. Postępowanie fizjoterapeutyczne z chorym po zawale mięśnia sercowego w II i III etapie rehabilitacji 14. Testy wysiłkowe w diagnostyce chorób serca. Badanie spiroergometryczne. 15. Pacjent po przebytych ostrym zespole wieńcowym – rehabilitacja kardiologiczna. Pacjent po przebytych zabiegu hemodynamicznym 16. Wysiłek fizyczny jako jedna z form nefarmakologicznego leczenia pacjentów z niewydolnością krążenia, 17. Specyfika wysiłków fizycznych zalecanych chorym z nadciśnieniem tętniczym. 18. Prewencja pierwotna i wtórna chorób serca 19. Rodzaje zabiegów kardiochirurgicznych 20. Pacjent po przebytych zabiegu kardiochirurgicznym. 21. Dziecko z wadą serca (wrodzoną, nabytą) 22. Odreślność rehabilitacji kardiologicznej u pacjentów po implantacji rozrusznika i kardiowertera-defibrylatora 23. Aktywność fizyczna jako forma leczenia otyłości dorosłych 24. Aktywność fizyczna jako forma leczenia otyłości dzieci 25. Aktywność fizyczna w leczeniu cukrzycy typu 2 i zespołu metabolicznego. 26. Zalecanie aktywności fizycznej dzieciom z cukrzycą typu 1. 27. Kwestionariusze i inne narzędzia oceny aktywności fizycznej u pacjentów z różnymi schorzeniami narządów wewnętrznych.

28. Aktywności fizycznej u pacjentów w wieku podeszłym
29. Rola fizjoterapeuty w leczeniu pacjentów psychiatrycznych,
30. Fizjoterapia w schorzeniach onkologicznych, także leczonych w oddziale intensywnej terapii

TREŚCI MERYTORYCZNE ĆWICZEŃ

Onkologia i opieka paliatywna – semestr 3 (ST:15 godzin, 1 ECTS, NST: 10 godzin, 1 ECTS)

1. Pacjent z chorobą nowotworową (badanie podmiotowe, przedmiotowe), zadania fizykoterapii i kinezyterapii w onkologii.
2. Pacjent po leczeniu operacyjnym nowotworów; postępowanie fizjoterapeutyczne przed i pooperacyjne.
3. Powikłania ze strony układu naczyniowego, oddechowego i ruchu u pacjenta onkologicznego oraz sposoby zapobiegania ich powstawaniu.
4. Podział nowotworów, diagnostyka i sposoby leczenia
5. Rehabilitacja kobiet po mastektomii.
6. Postępowanie rehabilitacyjne w chorobie nowotworowej płuc.
7. Rehabilitacja chorych ze zmianami nowotworowymi narządu ruchu.
8. Opieka paliatywna i chory w stanie terminalnym: cele rehabilitacji w stanie terminalnym, podział bólu, postępowanie fizjoterapeutyczne w stanie terminalnym.

Geriatrycja i psychiatrycja – semestr 3 (ST:15 godzin, 1 ECTS NST: 8 godz, 1 ECTS)

1. Wskazania i przeciwwskazania do rehabilitacji geriatrycznej.
2. Odrębności rehabilitacji geriatrycznej.
3. Starzenie się poszczególnych układów organizmu.
4. Fizjologia i patologia starzenia się w aspekcie rehabilitacji.
5. Ocena stanu funkcjonalnego pacjenta.
6. Planowanie rehabilitacji geriatrycznej.
7. Terapia zajęciowa (ergoterapia) w schorzeniach psychiatrycznych

Pediatria (kardiologia i pulmonologia dziecięca) – semestr 3 (ST:30 godzin, 2 ECTS NST: 18 godzin 2 ECTS)

1. Wady serca i naczyń.
2. Postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci z chorobami płuc:
 - usuwanie wydzieliny
 - kinezyterapia oddechowa.
3. Fizjoterapia w astmie oskrzelowej.
4. Fizjoterapia w mukowiscydozie.
5. Postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci z objawami uszkodzenia układu nerwowego.
6. Rehabilitacja: cele, metody i zadania rehabilitacji w poszczególnych etapach rehabilitacji (okres przedoperacyjny, poperacyjny i śródoperacyjny) wskazania i przeciwwskazania do wykonywania ćwiczeń)
7. Specyfika fizjoterapii u dzieci po zabiegu kardiochirurgicznym w okresie niemowlęcym, przedszkolnym i szkolnym
8. Formy wysiłku fizycznego u dzieci po zabiegach kardiochirurgicznych,
9. Edukacja rodziny i jej rola w procesie rehabilitacji dziecka po zabiegu kardiochirurgicznym

Kardiologia – semestr 4,5,6 (ST: 60 godzin, 3 ECTS NST: 28 godzin, 3 ECTS)

1. Metody diagnostyczne stosowane w rozpoznawaniu choroby

- niedokrwiennej i zawału serca.
2. Przydatność testów wysiłkowych w rehabilitacji kardiologicznej
 - kwalifikacje do odpowiednich modeli usprawniania w ramach II i III etapu
 - ocena skuteczności zastosowanych modeli rehabilitacji
 - ocena prognozy
 - ocena poziomu tolerancji wysiłkowej
 - zalecenia dotyczące zakresu aktywności fizycznej
 3. Usprawnianie pacjentów po przebytych zawałach serca
 - wskazania i przeciwwskazania do rozpoczęcia rehabilitacji
 - wskazania do przerwania rozpoczętej kinezyterapii
 - modele usprawniania i zasady kinezyterapii w I, II i III etapie rehabilitacji w zależności od metody leczenia
 - zasady bezpieczeństwa podczas usprawniania chorych
 - sposoby obliczania tętna treningowego
 - trening wytrzymałościowy i oporowy
 - rola aktywności fizycznej w prewencji pierwotnej i wtórnej choroby niedokrwiennej serca oraz rola
 4. Rodzaje zabiegów kardiochirurgicznych
 - wskazania i przeciwwskazania do zabiegów kardiochirurgicznych: CABG, implantacja zastawek serca
 - przygotowanie chorego do operacji
 5. Rehabilitacja po zabiegach kardiochirurgicznych (pomostowanie naczyń, zabiegi naprawcze zastawek i wymiany zastawek)
 - modele usprawniania w I, II i III etapie rehabilitacji
 - specyfika postępowania na sali pooperacyjnej w etapie I
 - zasady bezpieczeństwa podczas usprawniania chorych
 6. Sposoby obliczania tętna treningowego
 7. Trening wytrzymałościowy i oporowy
 8. Badania spiroergometryczne – interpretacja wyników.
 9. Sposoby i metody badania aktywności fizycznej pacjentów kardiologicznych

Chirurgia, ginekologia i położnictwo – semestr 5 (ST: 15 godzin, 1 ECTS NST: 10 godzin, 1 ECTS)

1. Fizjoterapia w zapalnych chorobach narządu rodowego.
2. Fizjoterapia po operacjach z dostępu brzuszego.
3. Fizjoterapia po operacjach na kroczu.
4. Fizjoterapia w nietrzymaniu moczu u kobiet.
5. Opieka nad kobietą ciężarną: ćwiczenia rehabilitacyjne i przygotowanie do porodu; fizjoterapia w okresie połogu; fizjoterapia po porodzie układu kostno-stawowego i mięśniowego.
6. Postępowanie fizjoterapeutyczne i możliwość wczesnego uruchamiania chorego w zależności od poszczególnych cięć operacyjnych.
7. Zakrzepica żylna. Profilaktyka i postępowanie fizjoterapeutyczne

Pulmonologia – semestr 4,5,6 (ST: 45 godzin, 3 ECTS NST: 26 godzin, 3 ECTS)

1. Fizjoterapia pacjentów z restrykcyjnymi zaburzeniami wentylacji:
 - ćwiczenia zwiększające zakres ruchów klatki piersiowej
 - zapobieganie zrostom opłucnej.

		<ol style="list-style-type: none"> 2. Fizjoterapia chorych z odmą płucną samoistną. 3. Fizjoterapia oddechowa u obłożnie chorych – profilaktyka zapaleń płuc. 4. Fizjoterapia pacjentów z obturacyjnymi zaburzeniami wentylacji: <ul style="list-style-type: none"> - ćwiczenia wzmacniające siłę mięśni oddechowych 5. Fizjoterapia w rozstrzeniach oskrzeli <ul style="list-style-type: none"> - stosowanie pozycji drenażowych, technik oklepywania, inhalacji. 6. Fizjoterapia w astmie oskrzelowej i przewlekłej obturacyjnej chorobie płuc. 7. Wysiłek fizyczny w astmie oskrzelowej oskrzelowej i przewlekłej obturacyjnej chorobie płuc. 8. Zespół bezdechu we śnie. 9. Sposoby i metody badania aktywności fizycznej w chorobach płuc
17.	<p>Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu</p>	<p>Pulmonologia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Farnik M., Trzaska – Sobczak M., Jastrzębski D., Pierzchała W.: Rehabilitacja w chorobach układu oddechowego. ŚAM Katowice 2005. 2. Osiadło G.: Badania czynnościowe w diagnostyce układu oddechowego. AWF Katowice 2002. 3. Osiadło G., Nowak Z., Plewa M.: Zespół bezdechu sennego. Fizjoterapia Polska 2006, 6, (1), 81 – 85. 4. Zieliński J.: Badania wysiłkowe w ocenie czynności płuc. PZWL, Warszawa 1992. 5. Osiadło G - Wybrane zagadnienia z fizjoterapii układu oddechowego. AWF, 2009. <p>Pediatrics (pulmonologia):</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Szmigiel Cz.: Podstawy diagnostyki i rehabilitacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. AWF Kraków 2001, 2. 7. Tecklin J. S.: Fizjoterapia pediatryczna. PZWL, Warszawa 1994. 8. Farnik M., Trzaska – Sobczak M., Jastrzębski D., Pierzchała W.: Rehabilitacja w chorobach układu oddechowego. ŚAM Katowice 2005. 9. Dutau G. Zakażenia układu oddechowego u dzieci, Gdańsk 2002 <p>Kardiologia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Bromboszcz J, Dylewicz P (red.) Rehabilitacja kardiologiczna stosowanie ćwiczeń fizycznych. ELIPSA-JAIM. Kraków 2005 11. Folia Cardiologica: 2004, tom 11, supl. A, strony A1 – A48 12. Nowak Z.: Badania czynnościowe w diagnostyce choroby niedokrwiennej serca. AWF Katowice 2002 13. Braunwald E, Goldman L. Kardiologia (red G. Opolski). Urban i Partner. Wrocław 2005 14. Plewa M. Wybrane metody pomiaru aktywności fizycznej w otyłości. AWF Katowice 2008. <p>Pediatrics (kardiologia):</p> <ol style="list-style-type: none"> 15. Kubicka K., Kawalec W. Kardiologia dziecięca (t.1-2). WL PZWL 2007 16. Rosławski A: Wybrane zagadnienia z patofizjologii. AWF Wrocław 2000. 17. Keck E. Kardiologia dziecięca. WL PZWL Warszawa 1993 18. Ściborowski C., Pasiński T. Kardiologia dla lekarzy rodzinnych. WL PZWL Warszawa 2006

19. Braunwald E, Goldman L. Kardiologia (red G. Opolski). Urban i Partner. Wrocław 2005
- Geriatrya i psychiatria:**
20. Weiss M., Zembaty A.: Fizjoterapia, Wyd. PZWL Warszawa, 1996
21. Grodzicki T., Kocemba J., Skalska A.: Geriatrya z elementami gerontologii ogólnej. Podręcznik dla lekarzy i studentów, Wyd. Via-Medica, Gdańsk 2007
22. Abrams, Beers, Berkow: MSD Podręcznik Geriatrii, Wyd. Medyczne Urban & Partner, Wrocław 2001
23. Rosławski A.: Wybrane zagadnienia z geriatrii, AWF Wrocław, Wrocław 2001
24. Jabłoński L.: Podstawy gerontologii i wybrane zagadnienia z geriatrii, Wyd. „Czelej”, Lublin 2000
- Onkologia i opieka paliatywna:**
25. Kwolek A.: Rehabilitacja medyczna t.II, Urban & Partner, Wrocław 2003
26. Senn H., Drings P.: Kompendium Onkologii. WL PZWL, W-wa 1995
27. Milanowska K.: Kinezyterapia. WL PZWL, W-wa 2003
28. Deptała A.: Onkologia w praktyce, WL PZWL, W-wa 2006
29. Rosławski A., Skolimowski T., Technika wykonywania ćwiczeń leczniczych, WL PZWL, W-wa 2005
- Chirurgia, ginekologia i położnictwo:**
30. Fijałkowski W. i wsp.: Rehabilitacja w położnictwie i ginekologii. AWF Wrocław, 1996.
31. Kolster B., Ebel-Paprotny G.: Poradnik Fizjoterapeuty. Ossolineum, Wrocław, 2001.
32. Kuch J. (red.): Rehabilitacja. WL PZWL, Warszawa, 1989.
33. Opala-Berdzik A., Poręba R., Chmielewska D.: Współczesne fizjoterapeutyczne metody leczenia wysiłkowego nietrzymania moczu u kobiet. Fizjoterapia Polska, 2005, 5, (3), 364-368.
34. Woźniewski M., Kołodziej J. Rehabilitacja w chirurgii. WL PZWL Warszawa 2006
35. Noszczyk W. Chirurgia. WL PZWL Warszawa 2005